

Вирішення проблеми захисту своїх прав під час провадження досудового слідства пропонується в розширенні прав свідка, а саме в наданні йому додаткових гарантій, які б забезпечували охорону його фізичних, моральних та майнових прав. Розширення прав свідка і забезпечення процесуальних гарантій його захисту дозволить не тільки відгородити останнього від незаконного переслідування і тиску, а й підвищить ефективність його участі у процесі з метою встановлення істини у справі.

Список використаних джерел:

1. Кримінальний кодекс України. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, № 25-26, ст.131. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14
2. Владимиров Л. Е. Учение об уголовных доказательствах. Части: Общая и Особенная / Владимиров Л. Е. – [3-е изд., изм. и законч.]. – СПб. : Кн. маг. «Законоведение», 1910. – 440 с.
3. Петрухин И. Л. Контроль над преступностью и права человека / И. Л. Петрухин // Рассказывают адвокаты. – М. : Изд-во ИГиП РАН, 2000. – С. 213–223.
4. Слінько С. В. Процесуальний статус свідка у кримінальному процесі / С. В. Слінько // Форум права. – 2012. – № 1. – С. 878–882.
5. Стахівський С. М. Кримінальні процесуальні засоби доказування : дис. ... док. юрид. наук : 12.00.09 / С. М. Стахівський. – К., 2005. – 401 с.

Ребриш А.С.

*кандидат юридичних наук, асистент,
Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого*

ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ШКОЛИ СУДДІВ УКРАЇНИ В УМОВАХ КАРАНТИНУ

Підготовка працівників судових органів є одним з ключових елементів побудови ефективної судової системи та важливою складовою покращення стану справ у здійсненні правосуддя в країні.

Так, відповідно до статті 105 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», першочерговим завданням Національної школи суддів

України (далі – НШСУ, Школа) є здійснення спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді, підготовки суддів та їх періодичне навчання [1]. Крім цього, пріоритетним напрямом розвитку НШСУ було визначено впровадження Національних стандартів суддівської освіти (далі – НССО), які повинні забезпечити неухильне дотримання принципів, вимог, критеріїв та форм до змісту та організації навчальних заходів для суддів.

НССО були схвалені Науково-методичною радою Школи (протокол від 23.12.2014 № 5) та згодом затверджені Наказом від 24.06.2016 № 34 як Додаток 5 до Регламенту НШСУ [2] і є тією системою координат, відповідно до якої здійснюється вся освітня діяльність установи.

НССО покликані сформувані у суддівському середовищі розуміння ролі та місця суддівської освіти у становленні верховенства права, забезпеченні кожному права на справедливий судовий розгляд незалежним і безстороннім судом, утвореним відповідно до закону, формуванні довіри суспільства до суду та підвищення якості судівництва, з урахуванням кращого світового досвіду, та загальновизнаних міжнародних стандартів у сфері судочинства, в університетській освіті та професійній підготовці.

Не залишилась поза увагою НССО і формами проведення навчальних заходів у Школі, якими є (1) безпосереднє навчання в аудиторіях; (2) дистанційне навчання; (3) наставництво під час стажування кандидатів на посаду судді; (4) комбіноване навчання.

На сьогодні, НШСУ під час навчання забезпечує інноваційні методики та дотримання таких двох видів вимог: 1) педагогічних (інтерактивна методологія викладання; використання розроблених роздавальних матеріалів, розподіл на малі групи, дотримання методичних рекомендацій та нотаток для викладачів (тренерів, фасилітаторів); 2) матеріально-технічних та організаційних (друк роздавальних матеріалів та матеріалів для викладачів; технічне забезпечення (комп'ютер, проектор, обладнання для технології експрес-опитування («клікери»), фліп-чарти, екран, перехідники та шнури тощо), наявність інтернету та ін.) [3, с. 18].

Ці вимоги викликані часом, науково-технічним прогресом та за час свого використання показали хорошу результативність. Проте, соціальні процеси у світі змінюються. Так, наприкінці 2019 року планету потрясла новина про розповсюдження смертельної хвороби COVID-19, країни поступово почали запроваджувати обмежувальні та карантинні заходи.

11 березня 2020 року була прийнята постанова Кабінету Міністрів України «Про запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2», якою було встановлено карантин на всій території України з 12 березня по 11 травня 2020 року [4]. Крім цього, Рада суддів України, своїм Листом від 16 березня 2020 року № 9рс-186/20 [5] рекомендувала на період з 16 березня 2020 року встановити особливий режим роботи судів України, а саме: роз'яснити громадянам можливість відкладення розгляду справ у зв'язку із карантинними заходами та можливість розгляду справ в режимі відеоконференції; припинити всі заходи, не пов'язані з процесуальною діяльністю суду та забезпеченням діяльності органів судової влади (круглі столи, семінари, дні відкритих дверей тощо); припинити проведення особистого прийому громадян керівництвом суду тощо.

Відповідні рішення відобразилися і на роботі Школи суддів. Так, протягом квітня було проведено ряд дистанційних нарад серед працівників і тренерів НШСУ та представників Вищої ради правосуддя, Ради суддів України, Державної судової адміністрації України, міжнародних організацій, що працюють у сфері судової реформи, суддів, працівників апарату суду, співробітників Служби судової охорони, адвокатів, прокурорів та журналістів з питань запровадження кращих практик судових комунікацій в умовах пандемії [6].

Варто зазначити, що існує необхідність запровадження новітніх заходів комунікації не лише серед судових працівників та учасників процесу, а й між тренерами (фасилітаторами, викладачами) Школи та суб'єктів, на яких розповсюджується їх діяльність (кандидати на посаду судді, судді, помічники суддів, працівники апарату суду). Так, НШСУ спільно з Проектом USAID «Справедливе правосуддя», українсько-канадським проектом «Освіта суддів – для економічного розвитку», проектом «Гарантування дотримання прав людини при здійсненні правосуддя» Координатора проектів ОБСЄ в Україні, МБА «Екологія – Право–Людина» розробила вісім дистанційних курсів для суддів [7].

Вважаємо, що проведення спеціальної підготовки або підвищення кваліфікації не має бути перервано через введення обмежувальних заходів, а може бути проведено в дистанційному порядку. Так, наприклад, використання платформи Zoom дасть змогу викладачам проводити 45-хвилинні заняття онлайн для невеликої кількості слухачів (10-20 осіб). Крім цього, за допомогою функції classroom від Google

можна надавати завдання одразу для великої кількості слухачів, публікувати необхідні матеріали для підготовки та перевіряти їх виконання. До того ж, на сьогодні, існує ряд платформ на базі яких можна запроваджувати одночасне онлайн тестування для невеличких груп осіб задля перевірки знань. Курси доречно розмішувати на платформі Moodle, адже саме вона є найбільшою, досконалою та поширеною в Україні та в світі системою такого призначення.

Скрутна ситуація, в якій сьогодні опинився весь світ, надає не тільки виклики, але й створює підґрунтя для модернізації та удосконалення роботи як приватного, так і державного сектору. Діяльність установи, яка забезпечує підготовку висококваліфікованих кадрів для системи правосуддя не є виключенням та має бути підлаштована під реалії з використанням сучасних методів комунікації та врахуванням кращих світових практик в цій сфері.

Список використаних джерел:

1. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016 р. № 1402-VIII. *Законодавство України: база даних / Верховна Рада України*. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1402-19> (дата звернення: 06.05.2020).
2. Концепція національних стандартів суддівської освіти, схвалена Науково-методичною радою Національної школи суддів України, від 23 грудня 2014 р. № 5. *Національна школа суддів України: офіц. веб-сайт*. URL: <http://nsj.gov.ua/ua/about/symbols/> (дата звернення: 06.05.2020).
3. Фулей Т.І. Інтерактивні методи навчання у підготовці суддів. *Навчальний посібник для викладачів (тренерів)*. 2017. 156 с.
4. Про запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2: Постанова Кабінету Міністрів України від 11.03.2020 р. № 211. *Законодавство України: база даних / Верхов. Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/211-2020-%D0%BF> (дата звернення: 07.05.2020).
5. Лист Ради суддів України від 16.03.2020 р. № 9рс-186/20. *Рада суддів України: офіц. веб-сайт*. URL: <http://rsu.gov.ua/uploads/news/no9rs-18620-vid-16032020-verhovn-92b86c6546.pdf> (дата звернення: 07.05.2020).
6. Кращі практики в умовах пандемії. *Національна школа суддів України: офіц. веб-сайт*. URL: <http://nsj.gov.ua/ua/news/vebinar-krashi-praktiki-sudovih-komunikatsiy-v-umovah-pandemii/> (дата звернення: 07.05.2020).
7. Дистанційні курси як форма підготовки суддів. *Національна школа суддів України: офіц. веб-сайт*. URL: <http://nsj.gov.ua/ua/news/distantsiyni-kursi-yak-forma-pidgotovki-suddiv-/> (дата звернення: 07.05.2020).